עה: הדר פרק ששי עירובין

עין משפט נר מצוה

צא א ב מיי׳ פ״ד מהלי׳ עירובין הלכה כא טוש״ע ח״מ סי׳ שעח סעיף ג:

צב ג מיי׳ שם הלכה כג טוש״ע שם סעיף ה:

צג ד מיי׳ פ״ד שם הלכה כב טוש״ע ח״מ סי׳ שפב סעיף ח:

צד ה מיי׳ שם הל׳ ט סמג עשין מ טוש״ע ח״מ סי׳ שפ סעיף ז:

צה ו מיי׳ שם הלכה י סמג שם טוש״ע ח״מ סי׳ שטו סעיף מ:

רב נימס גאון

לימא שמואל ור׳ יוחנן בפלוגתא דרבי עקיבי ורבנן קא מיפלגי. והיינו חלוקתם בזה הפרק לשעבר אמר שמואל אין ביטול רשות מחצר לחצר. **סליק הדר פרק שביעי:**

רבינו חננאל

תניא נמי הכי נתנו עירובין בחיצונה ושכח בין מן הפנימית בין מן החיצונה ולא עירב שתיהן אסורות. נתנו את עירובן בפנימית ושכח אחד ולא עירב בין מן הפנימית בין מן החיצונה שתיהן אסורות דברי רבי עקיבא. וחכמים אומרים בזו ששכח אחד מן החיצונה ולא עירב פנימית מותרת והחיצונה אסורה. ואקשינן לרבנן מאי שנא פנימית משריא דאמרינן אחדא לדשא ומשתמשא לעצמה. לר׳ עקיבא נמי נימא הכי אמאי תני שתיהן אסורות. ודחינן סבר ר׳ עקיבי (עירוב) מרגילה, כלומר כיון שעירבה החיצונה עם הפנימית מרגילה ליכנס אצלה וכאילו אחת הן. אי הכי לרבנן נמי נימא עירובה מרגילה, כלומר עירובה מכניס רגלי החיצונה בפנימית. ופרקינן רבנן סברי יכולה לומר לה לתקוני שיתפתיך ולא לעוותי (א) כי אמרינן שליח לתקוני שותיך ולא לעוותי. ור׳ עקיבא אמר לך כי האי גונא לא מיקריא עוות. דאמרה לה חיצונה מבטילנא ליך רשותאי, וכאילו הרשות כולה לפנימית והנה יש (ב)דן מי שלא עירב ואורב עליה. ורבנן אין ביטול רשות מחצר לחצר (לימא דשמואל דאמר דאין ביטול רשות מחצר לחצר) כרבנן. ור׳ יוחנן דאמר מבטלין רשות מחצר לחצר כרבי עקיבא. ופרקינן לעולם רבי יוחנן (עקיבא) ואפילו לרבנן. עד כאן לא קאמרי רבנן אין ביטול רשות מחצר לחצר אלא משום דאמרה לה אי מבטלת לי בטולי רשותיך הא אסרת עלי. אבל מחצר לחצר כגון שתי חצירות ופתח ביניהן מאי קאסר עלה, הילכך אפילו רבנן סברי מבטלין רשות מחצר לחצר. וקיימא לן כר׳ יוחנן דכל היכא דפליגי רב ושמואל ור׳ יוחנן הילכתא כר׳ יוחנן.

עד כאן לא קאמר ר״ע הכא אלא בב׳ חצירות זו לפנים מזו דאסרן אהדדי. יש ליישב הך סוגיא נמי אליבא דרבא דאמר בעיל (דף סו.) לשמואל דבשתי חצירות זו לפנים מזו פעמים אין מבטלין אע״ג דאסרן אהדדי דהכא קאמר דאסרן (ד) שהורגלו עירובן בפנימית דשכח מ׳ מהן ולא עירב אבל בכל הנהו דאמר שמואל אין מבטלין מי אסרן אהדדי בפשיעה דכי נתנו עירובן בחיצונה ושכח אחד מהן ולא עירב אין האיסור בא ע״י שפשעו במה שהרגילו עירובן ושכח אחד מהם ולא עירב דבלאו הכי היה להם לריסק הרגל ואין לתמוה היאך מתוקם לרבא שמואל כר״ע וכרבנן הא ע״כ כר״ע דוקא ס״ל כדפי׳ נקוטרם לעיל דמ״מ בעיקר פלוגתייהו דאין ביטול רשות מאצר לאצר (ה) מוקמי נפשיה בכולהו וא״ת ולאביי דאמר שתי חצירות זו לפנים מזו דמבטלין בכל ענין לשמואל (מי נימא) שמואל כר״ע ולא כרבנן דלרבנן ב׳ חצירות זו לפנים מזו אי״ל דהוה מפרש כר׳ יוחנן דבסמוך עד כאן לא קאמרי רבנן (ה) התם אלא דאמר׳ לה אדמבטלת לי קאסרת עלי בפשיעותא שהרגלת עירובך ושכח אחד מכם:

ואני קורא בהם רבים בחיצונה. ויסברו שים כמו כן שנים בפנימית ולא עירבו אבל כשים שנים בפנימית ועירבו לא גזרינן אטו לא עירבו דעירבו אטו לא עירבו לא גזרינן אבל כשים אחד בפנימית ולא עירבו יסברו שהם שנים כמו בחיצונה והרי לא עירבו: **נברי** הרי הוא ברבים. אליבא דשמואל קאמר דבפי׳ נקוטרם דליבא למימר דבחיצונה נמי אסר דאפי׳ היה לו עמו בחצר לא אסר דקיימא לן (ו) כרבא״י כ״ש דריסת רגל דלא אסרה וכן מוכחת בהדיא לעיל (ז) גבי ישראל ונכרי בפנימית וישראל בחיצונה דאי ליבא ישראל בפנימית אלא נכרי לחודיה לא אסר וא״ת ולמה ליה למימר הרי הוא כרבים אפילו לא הוו כרבים אסר דכיון דיש שני ישראלים בחיצונה ואוסרין זה על זה ויש לו דריסת רגל עליהן וי״ל כיון דישראל לא אסר נכרי נמי לא אסר דאין להמתיר בנכרי יותר מבישראל אי לאו דהוו כרבים: **ורבי** יוחנן **סבר בית שער דיחיד לא הוי בית שער.** והא דאמר כפי כילד משתמפין (לקמן דף פה:) כל מקום שאמרו מכמים הדר שם אינו אוסר הנותן שם עירובו אינו עירוב חוץ מבית שער דיחיד פי׳ דאף על גב דהדר שם אינו אוסר הנותן שם עירובו הוי עירוב אמי נמי כר׳ יוחנן דהתם איירי בבית שער דאסר כדפי׳ שם נקוטרם דאינו עשוי לדירה אבל הכא (ז) העשוי לדירה אוסר:

ומאן דלא ידע שהוא דר שם ימידי סבר דאין דריסת הרגל אוסרת א״נ עירוב של פנימים וחיצונים מועיל במקום נכרי בלא שכירות: **י׳ כשים זה לפנים מזה.** מיקון פתוח לאצר וכולן דריסת רגלו (ח) עליו ופנימי דומה על כולן שאין לו יציאה אלא דרך זו כולן נעשין בית שער לו ואינן אוסרין על בני מצר אלא פנימי לבדו כדאמרן (ב) בפירקין (דף עב:) והדר כל אינו אוסר בלכך כשבאין אצר דיורין הפתוחין לאצר לערב את אצירן פנימי זה נותן פת והשאר אין נריכין: **אפילו חיצון.** נריך ליתן את הפת: **חיצון של פנימים.** בית התשיעי לאצר: (ג) **ג׳ כשים ביניהן.** בית זה פתוח לאצר זו וזה לזו ובית אמצעי פתוח לב׳ הבתים: **זה בא דרך זה.** בן אצר זו בא דרך בית הפתוח לו ונתן עירובו באמצעי ועשה בית הפתוח לו בבית שער לעבור דרך עליו לאמצעי וכן בן אצר האחרת עשה בית הפתוח לו בבית שער ועירב באמצעי אצר׳ (ד) האחרת אין אחד מדיורי הבתים הללו נריך ליתן פת אלו משום בית שער ואמצעי משום בית שמניחין בו עירוב: זה

סבר אפי׳ בית שער דפנימי בית שער הוא. אמר משמיה דרב שתי חצירות ושלשה בתים ביניהן בין בעל החצר (בא) בדרך הבית שקרוב לו, ובעל החצר האחר בא בדרך הבית האחר הקרוב לו ושניהן כאן, ונתנו עירובן בבית האמצעי. (1

אצר	בית	בית אמצעי	בית בה בית שער מחצר שאינה פתוח לבתיהן ליכך נבית אמצעי	אצר

מסורת הש״ס

(א) [קידושין מב: יש״נ], ב) [לעיל סו: סח.], ג) [שבת כב. יש״נ], ד) [מולין קלב: ערכין ו:], ה) [ע״ז לא ד״ה אמר רב יהודה אמר רב], ו) רש״ל מ״ו, ז) [נדרים מח.], ח) [לעיל סב:], ט) כפ״ח: [רנגן, י) כפ״ח: עם תוס׳, כ) מוקי נפשיה כטילטו [רש״ל], ל) [לעיל סב:].

הגהות הב״ח

(א) רש״י ד״ה לא תציתו ליה לרב יוסף למתי: (ב) ד״ה עשרה כתים וכו׳ כדאמרן בפרק כיצד נ״ב דף פה: (ג) ד״ה שתי חצירות וג׳ כתים ביניהן: כזה ו: (ד) תוס׳ ד״ה עד כאן וכו׳ שהרגילו עירובן בפנימית ושכח אחד: (ה) בא״ר ע״כ לא קאמרי רבנן הכא אלא: (ו) ד״ה עו״נ וכו׳ לעיל, נ״ב דף פ״ה ע״ב: (ז) ד״ה ור׳ יוחנן וכו׳ אבל הכא בית העשר:

מוסף רש״י

מריה דאברהם. לשון תמיה היא (שבת כב. וכעי״ז בחולין ב.).

רבינו חננאל (המשך)

שלשה אסורין. ואמר רב ביבי אנא אמרתה ליה ומשמיה דרב אדא בר אהבה אמרת ליה ולא משמיה דר׳, ומאי טעמא שלש חצירות ובכל חצר שוכן יחיד אסורין. הואיל ואני קורא רבים בחיצונה, כי כל שלשה רבים הם ועכשיו שנמצאו דורסין אותה שלשה והן רבים אסורין. [אמר רב יוסף] מארי דאברהם רבים כרבי איחלף לי. כלומר אמר לי רב ביבי רבים ונתחלף לי וקבעתי שמועה זו כרבי. ושמואל אמר לעולם מותרין עד שיהו בפנימית שנים ולא עירבו. לפיכך אוסרין בחיצונות שהן רגל האסורה. א״ר אלעזר **גרי הרי הוא רבים.** ואוסר. ואמרינן מאי שנא דישראל יחיד לא אסר, דכל מאן דהוי ליה דמבטל אמרינן אי ידע דיחיד הוא הא ידע ואי לא, אמר בדעתיה האי דמבטל משום [דעירובי עירב, נכרי אמרינן דידע ידע, דלא ידע סברן דאגר מינה. ודחינן סתם גוי לא שתיק אלא פעי ומכריז מלשון כיולדה אפעה. כלומר צועק ואומר אנא אוגרית רשותי להאי ישראל, וכיון דלא פעי ידעי דלא אגר ואמרי מטלטל במקום גוי הוא לפיכך אסור. אמר רב יהודה אמר שמואל י׳ **בתים זה לפנים מזה.** הפנימי נותן עירובו ודיו. פי׳ כיון שדורסין כולן [על] החיצונים] כאילו רשותו הן ורשות אחת הן. ור׳ יוחנן אמר אפי׳ חיצון של פנימי, דסבר אע״ג דכבית שער הוא בית שער דפנימי לא הוי בית שער דהא איכא אחתיני חוצה לו. ושמואל

(א) תלוי ל״ל מי אתמרינן בעלמא לתקוני שדרתיך ולא לעוותי.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com